

РАЈКО Р. КАРШИЌ
МОРСКИ ИМПРЕСИИ

НАЦИОНАЛНА УСТАНОВА ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРА
"ТРАЈКО ПРОКОПИЈЕВ" - КУМАНОВО

РАЈКО Р. КАРИШИЌ

Роден е на 05.11.1952 година во Бачко Добро Поље, Општина Врбас.

Завршил средно училиште во гимназијата „Жарко Зрењанин“ во Врбас..

Дипломирал на Машинскиот факултет на Универзитетот во Нови Сад.

Со фотографија почнал да се занимава од април 1973 година во Фото-кино клубот „Машинац“ на Машинскиот факултет во Нови Сад. Досега имал околу 100 самостојни изложби во својата земја и во странство: Белград 1998, 2003, 2008, 2011; Заечар 2005; Котор 2005; Пале 2007, Нови Сад, Врбас, Кула, Кикинда, Сирогојно, Петровац на Млави, Неготин, Ниш 2010; Чигота – Златибор 2003, 2011; Москва (Русија) 2010 во рамките на VIII Меѓународно биенале на фотографијата; Нови Бечеј 2011; Куќата на

Ѓура Јакшиќ во Белград 2011, 2015; Гевгелија 2011, 2013, 2015; Кавадарци (Македонија) 2015; Санкт Петербург (Русија) 2012; Лозница 2012, 2014; Александорвац Жупски 2013; Нови Бечеј 2013; „Галерија 73“ во Белград 2014; Галерија на РТС во Белград 2015; ЦЛУ „Гварнериус“, Белград 2015, а учествувал и на над двесте колективни изложби во својата земја, но и Канада, Австрија, Шпанија, Романија, Унгарија, Црна Гора, Македонија, Република Српска и др.

Носител е на високото звање Кандидат мајстор на фотографијата на Фотосојузот на СЦГ.

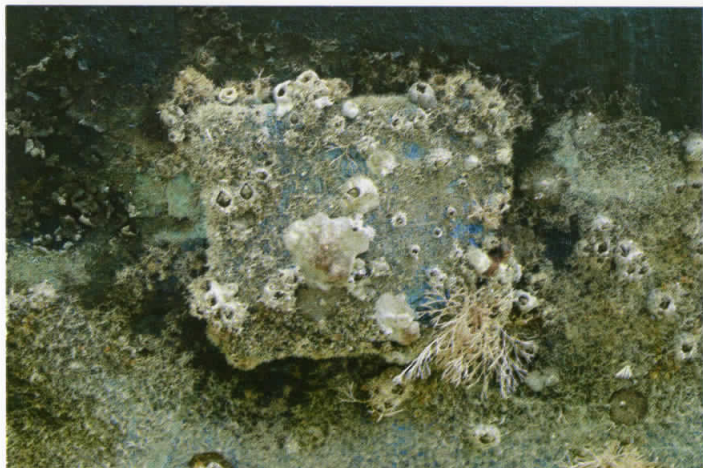
Член е на УПИДИВ (Здружение на применети уметници и дизајнери на Војводина) од 1998 година и на УЛУВ (Здружение на ликовните уметници на Врбас) од основањето. Член е и на УЛУПУДС (Здружение на ликовните уметници на применета уметност и дизајнери на Србија), на УНС (Здружение на новинари на Србија), на Уметничкото братство на манастирот Добрун (Република Српска) и на Здружението на уметници на железницата на Србија.

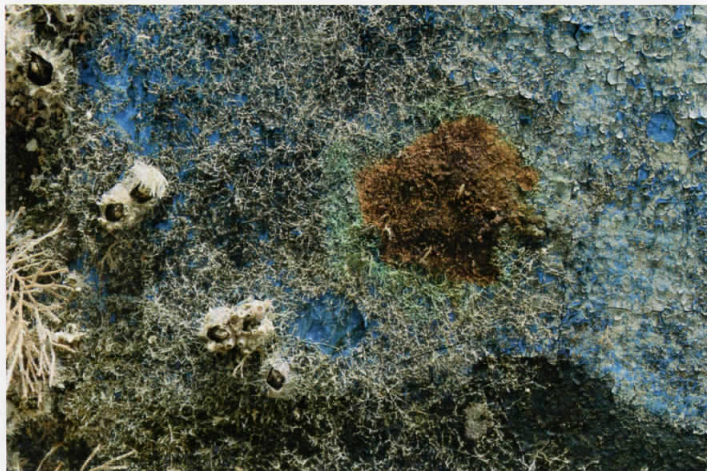
Досега има изработено 98 авторски книги и фотомонографија. Покрај овие публикации, обработил и реализирал 21 минимонографија на манастири и цркви на Српската православна црква.

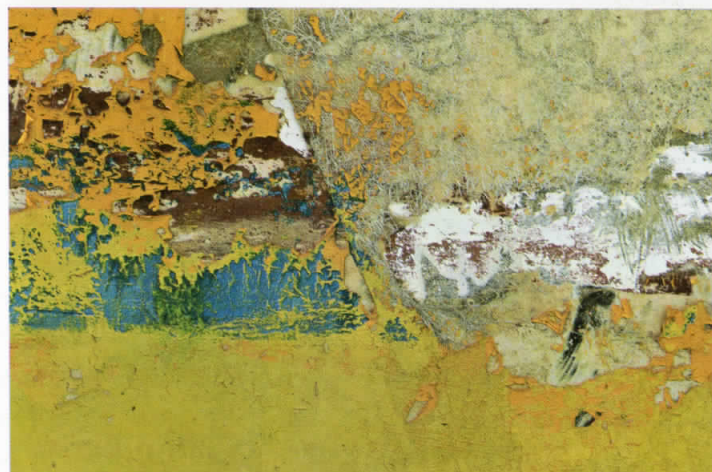
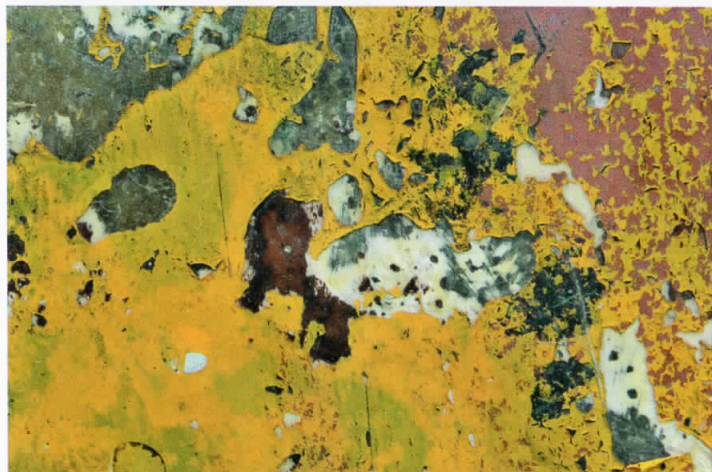
Учествувал и во изработката на над 10 други монографии и реализирал над 100 каталози и плакати за

своите изложби, за изложбите на познати сликари, каталози за ликовни колонии и собири. Активно учествувал и во работата на над 80 ликовни колонии и собири. Тој е селектор на ликовните собири во Бања Вруќица (Република Српска), во Дрвар (БИХ) и во Палиќ. За својата дејност на полето на уметничката и применетата фотографија добил повеќе од десетина награди и признанија: Годишна награда на УПИДИВ – ФОРМА 18 (2004), повеќе Откупни награди на Есенскиот ликовен салон во Врбас, Повелбата „Капетан Миша Анастасијевиќ“ (2006), повеќе награди и специјални признанија за фотографија и дизајн на календари и планери со теми од Војводина, Белград и Србија и др. Добитник е на Вуковата награда на Културно-просветната заедница на Србија за 2010 година, на Годишната награда УЛУПУДС за 2011 година и Октомвриската награда на градот Врбас за 2012 година и Наградата за животно дело на УЛУПУДС за 2013 година, Годишната награда на УПИДИВ – ФОРМА 22 (2014), Плакетата „Капетан Миша Анастасијевиќ“ (2017)...

Контакт адреса: 11030 Белград, ул. Бреза 7, Република Србија, Тел.: +381 65 501 46 88, E-mail: karisic@gmail.com

Една од првите асоцијации според грчката цивилизација е да се плови, по морето да се броди, до Големиот Океан да се стаса, да се патува, истражува, освојува... Сместена на беден, нерамен и со многу острови богат брег, понекогаш во мапа гледајќи, ни се причинува дека Создателот си поиграл и полни дланки чакал расфрлал по морето од кое – од него – некои облици и грамади сиркаат и до ден денешен. Меѓу нив да се плови, поради неодложна потреба, но и заради уште помногубројни причини, на пример, заради грабеж на плодовите, добитокот или жените; понатаму, во мирни времиња заради трговија; а во времињата скрбни и од воени причини; па заради авантура; зададени патувања како оние на Херкул, полни со искушенија како на Одисеј или на христијанските светци и паствата, кон местата на закрепнување, искушение и спасение. Корабите значи, средство колку благословено, толку и посакувано во грчката цивилизација, никако не губеле на значењето, ни во старите дни, ниту денес.

Среќните народи и луѓе, со големините се среќаваат во дробното, и малото во големините го пронаоѓаат. Нивното внимание се протега до границите на сонот, перцепцијата им е померена преку меѓите секојдневни; нивните светови за многумина се неразбирливи, а само среќните можат во нив да сирнат и да се восхитат на глетките непоимливи; но дури кога тие први го посакаат тоа, и кога допуштат. Тие ја заплеткуваат и размрсуваат стварноста, од нив може сешто да се очекува; па дури и оние со секакви сетила надарени понекогаш бидат затечени, изненадени и запрепастени. Тие всушност, а и самото име така им кажува – творци се викани – само лијат, повторуваат и се обидуваат да ги приближат матриците до нас обичните, честопати несвесни. Понекогаш, тие, на за нас сфатлив начин, се обидуваат да ги објаснат замислите и проекциите на Создавањето. На она вистинското, единствено што го востановил Создателот лично.

Тие се посредници помеѓу Него и нас обичните и грешни; покрај нив, и ние сме поблизу до Него, иако само на ниво на восхит за делото Негово.

Паметиме и знаеме дека малото место, Јерисос викано, некогаш големо и значајно, денес е само споредна дестинација на патот до Света Гора и тоа само кога времето ќе дозволи.

Историски, и со нашата тема, ова местенце има навистина значајни адути. На пример, се памети дека одовде, покрај полуостровот Акта, коешто денес го викаме Агион Орос, Монт Атос или Света Гора, некаде во

1250 година пред н.е., на своето свето патување поминал славниот Арго, со капетанот Јонас, во потрага на Златното руно - многузначен симбол, но, пред сè, икона на тогашната Голема мајка или Бела божица, на самиот крај на тогашниот матријархат. Тој кораб се упатил кон устието на Дунав во Црно Море, значи кон земјата северна, викана Хипербореја, во која секоја пролет птиците од југ одлетуваат, како во тие времиња, така и до ден денес. Потоа, на растојание од два километра од Јерисос се наоѓа опасниот 'рт Арапис, познат по тоа што од неговите морски карпи (околу 488 година од старата ера) се разбила целата флота на Мардониј, Ксерксовиот генерал, на патот кон Атина.

Наскоро, самиот падишах тргнал да ги скрши крилјата на грчкиот град и на неговата заштитничка Атна, па, за да го одмине ова опасно место, прокопал канал за да го пресече полуостровот и така да помине понатаму. Судбината на неговиот поход ја знаеме по херојската одбрана во теснецот Термопили, а потоа и по целосниот дебакл на Ксеркс и губењето на целата флота во битката кај Саламина (480 пред н.е.). Недалеку оттаму пристигнала и Пресвета Богородица и ги крстила мештаните на полуостровот, а на тоа место, заради вечен спомен, основана е најнеобичната држава на планетата, монашка, светогорска заедница. На ова место допатувал и еден од најголемите христијански светци, Свети Павле, кон верата да приведува, и се настанил веднаш над ова место, во една пештера. Мештаните го изневериле, тој ги проколнал и една страшна бура, со вистинско цунами, го збришала местото од површината на земјата. Подоцна местото повторно заживеало, а во големиот залив, овдешниот цар Константин посакал да изгради свој Константинопол, но монасите го разубедиле говорејќи дека ова место е посветено на Богородица и изградбата на мегалополисот ќе биде само нејзино сквернавење. Како и во старите времиња, Од Јеросос, по заливот и околу Света Гора, пловат дрвени кораби, градени во едно бродоградилште каде што не се користат шајки, ниту која било друга железарија. Наменети се за рибарење, патување и трговија. Уште допловуваат до манастирите, превезувајќи поклоници и продукти, а се враќаат со монасите и продуктите од Светата Гора.

Таквите кутии, на ореови јатки налик, овде ги викаат каики и многу се горди поради нив. Повремено, заради поправка на коритата, чистење или бојадисување, овие бротчиња се извлекуваат на марината – во споменатото пристаниште.

На таква, на суво насукана гемија, наишол уметникот наш, фотограф, човек и господин Рајко Каришиќ. И на нејзините бокови, насукани колонии на полжавчиња, сунѓери, алги и други морски плодови. И нејзините зарѓавени клинови, излупена боја, нагризени летви, оставиле силен впечаток на уметникот. Резултат на таа средба е пред вас, но во повеќе каталози и во една монографија.

Поминал покрај напуштената гемија, и ја погледнал како ризница на спомени; се загледал, се стресол, се одзел и се наситил до изобилие. Тој видел, разбрал, па сè забележал со својот апарат. Оваа мала барка ја доживеал како жив отпечаток на многу срца во прашина, па сето забележано, пред нас го изнел, да нè упати, потсети, израдува, опомене... како кого. За неговото дело доправа долго и многу ќе се говори и пишува. На овој степен на разгледување, ние скромните, неговата мисија успеавме да ја разбереме и да ја збиеме само во една мисла.

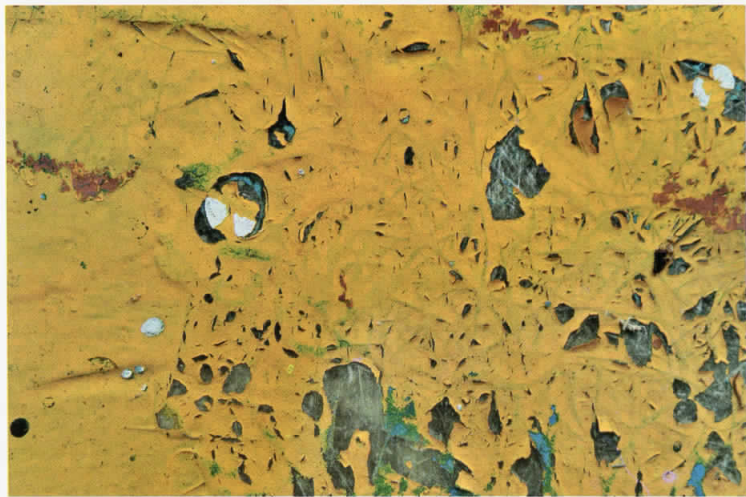
За нас, тој е едноставно чувар на спомените, бележник на одамна заборавените состојби – борец против заборот, ризничар на драгоцените ронки во кои се кријат оние тајни од почетокот, големите вистини, скриени во малите работи, а достапни само за благословените.

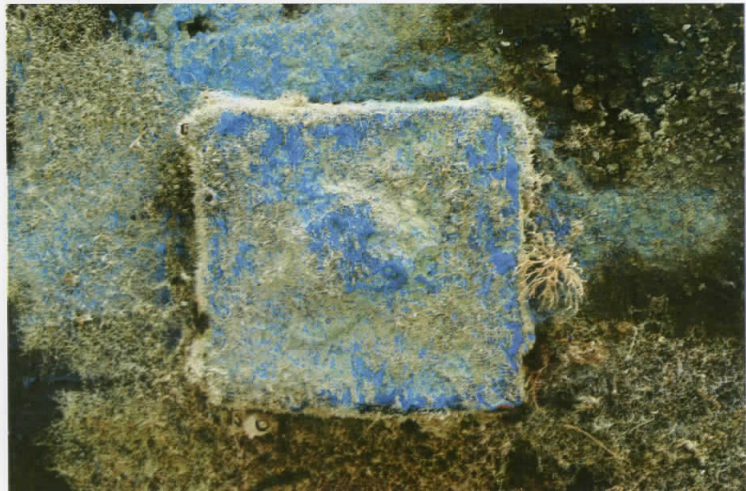
Можно е овие уметнички фотографии да се набљудуваат различно: како голи апстракции со кои може да се погордее и Кандински; во нив да пронаоѓа бајковидни предели и учесници кои чест би му дале и на еден Шагал; да се задлабочи во расчленување на суштината на сликата, како Мондријан или Маљевич; да се задлабочи во законитостите на чистата пиктуралност што се плете и развива од постанувањето на сликата (иконата, фреската), преку Леонардо и другите, до опусот на денешните велики уметници, и апстрактни и фигуративци. На ваша волја!

Господин Каришиќ, низ овие кадри, ја проектираше скоро целата историја на ликовната уметност, или со денешен јазик, визуелни медиуми.

Белград, 19 октомври 2016
Душан Миловановиќ, историчар на уметноста

издавач: НУЦК "Трајко Прокопиев" - Куманово   за издавачој: Сашо Тодоровски
орѓанизација: Роберт Цвејќовски и м-р Зоран Јарсовски - Бабаџа
шексї: Душан Миловановиќ, ѓревод и лектїура на шексї: Сашо Костїовски
дизајн и комїјушерна подѓоїовска: Сїтрашо Јарсовски
їечаши: АРТ ПРИНТ СТУДИО - Скопје
шїраж: 300, ѓодина 2018

Минисїерсїтво за кулїура на Репїублика Македонија